

VN/11385/2020

Lausunto Suomen kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnoksesta

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry kiittää kattavasta ja hyvin valmistellusta luonnoksesta kansalliseksi ilmasto- ja energiastrategiaksi. Uudet ja jo aiemmin päätetyt linjaukset on selvästi esitetty ja eritelty.

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielut

Rakennuksilla ja rakentamisella on suuri rooli päästöjen vähentämisessä. Luonnoksen mukaan uusissa energiatehokkaissa rakennuksissa elinkaaren päästöistä merkittävä osa syntyy rakennusmateriaalien valmistuksessa. Näiden päästöjen vähentämisessä kierrätys- ja purkumateriaalien käytön lisäämisellä rakentamisessa on merkittävä päästövähennyspotentiaali, mikä tulee huomioida sääntelyn kehittämisessä. Uusioraaka-aineiden ja -materiaalien käyttöä tulee edistää ja sujuvoittaa sekä kansallisessa että EU-tason sääntelyssä.

Uusiutuvan energian edistäminen

YTP pitää hyvänä, että biokaasun rooli uusiutuvan energian lisäämisessä on tunnistettu ja tukee linjausta selvittää biokaasua keinona vähentää työkoneiden öljyn käyttöä. YTP tukee myös linjausta uusiutuvien kaasujen integroimisesta paremmin osaksi kaasujärjestelmää.

On hyvä, että vihreän siirtymän investointien lupamenettelyjä vauhditetaan lisäämällä voimavaroja lupaviranomaisiin, ja että etusijalla olevien investointien ja käsittelyn enimmäiskeston tavoitteeksi lupaviranomaisessa asetetaan 12 kuukautta. Lisäksi kuntien ja maakuntien liittojen lupa- ja kaavoitusmenettelyjen vauhdittaminen on tärkeä asia.

Lupaprosessien hitaus on merkittävä hidaste myös kiertotalousinvestoinneille. YTP toivoo, että kierrätysteollisuuden rooli päästövähennysten mahdollistajana tunnistetaan niin, että kierrätysteollisuuden investoinnit pääsevät mukaan etusijalla olevien investointien listalle. Pidemmällä aikavälillä koko luvituksen rakenteita, prosesseja ja resursseja on tarkasteltava niin, että läpimenoajat saadaan lyhenemään.

Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky

Tutkimuksen, innovoinnin ja kilpailukyvyn osalta linjataan panostamisesta uuden teknologian kehittämiseen ja innovaatioiden kaupallistamiseen koskien tiettyjä fokusalueita, mukaan lukien

kiertotalous. YTP kiittää kiertotalouden huomioimisesta ja näkee kiertotalouden Suomen ja suomalaisten yritysten merkittävänä kilpailuetuna tulevaisuudessa.

Verotus

Verotuksen osalta ei esitetä uusia linjauksia. Hallituskaudella aiemmin päätetyistä linjauksista mainitaan jäteveron veropohjan laajentaminen vuoden 2023 alusta alkaen. Tarkemmista yksityiskohdista oli tarkoitus päättää kevään 2022 kehysriihessä selvityksen tulokset huomioiden.

Jäteverotusta on selvitetty hallituskaudella kahdesti, vuosina 2020 ja 2022. Keväällä 2022 valmistuneessa selvityksessä todetaan, että jos jätteet loppusijoitetaan teollisuuden omille kaatopaikoille omakustannehintaan, pienikin jäteveron korotus nostaa jätehuollon kokonaiskustannuksia ja ohjaa jätteiden käsittelyä pois kaatopaikoilta. Pitkällä aikavälillä jätevero voisi vaikuttaa syntyvän jätteen määrään ja kannustaa jätejakeiden käsittelymenetelmien uudelleentarkasteluun, eli sillä olisi toivottuja vaikutuksia. Tietoisuus jäteveron asteittaisesta korottamisesta kannustaisi alan toimijoita vähentämään jätteen määrää ja kehittämään sen hyödyntämistapoja.

YTP näkee, että jäteveroa tulisi kerätä kaikista jätteistä ja pilaantuneista maista, jotka sijoitetaan kaatopaikalle tai maankaatopaikalle. Myös kaatopaikalle sijoitettavaa vaarallista jätettä tulisi verottaa. Ilmasto- ja energiastrategian linjaus jäteveron laajentamisesta on erittäin kannatettava, mutta valitettavasti vaikuttaa siltä, että linjauksen mukaan ei olla etenemässä esitetystä aikataulusta.